Die speelgoedwinkel*

Siyavula Uploaders

This work is produced by OpenStax-CNX and licensed under the
Creative Commons Attribution License 3.0†

AFRIKAANS EERSTE ADDISIONELE TAAL
Graad 4
DORP TOE
Module 25
DIE SPEELGOEDWINKEL
Aktiwiteit 1
Om eenvoudige sinne in die verlede tyd te maak [LU 6.2.2]

1 WAT HET EK GEKOOP EN WAAR?

('n Mondelinge aktiwiteit met die verlede tydvorm)

- Speel die volgende speletjie in 'n groepie van vier.
- Neem beurte om te "speel".
- Hou jou oë toe en druk jou vinger op 'n prentjie in die inkopiesak.
- Maak jou oë oop en beantwoord die vrae:

Wat **het** jy **gekoop** en **waarhet** jy dit **gekoop**?
Voorbeeld: Ek **het** 'n sandaal by die skoenwinkel **gekoop**.
Luister versigtig na die ander in jou groep.

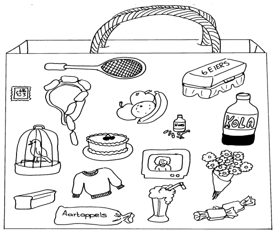

Figure 1

*Version 1.1: Jun 28, 2009 12:31 pm -0500
†http://creativecommons.org/licenses/by/3.0/

Aktiwiteit 2

Om jou eie winkelsak te versier [LU 4.4.1]

'n INKOPIESAK

(Kreatiwiteit)

Baie winkels het hul eie inkopiesakke met die winkel se naam baie duidelik daarop aangebring. Dié sakke is gewoonlik kleurvol versier. Versier nou hierdie sak vir jou eie winkel - dink 'n naam uit vir jou winkel en dui dit op die sak aan. Jy kan selfs deur middel van sketse aandui wat jou winkel te koop aanbied.

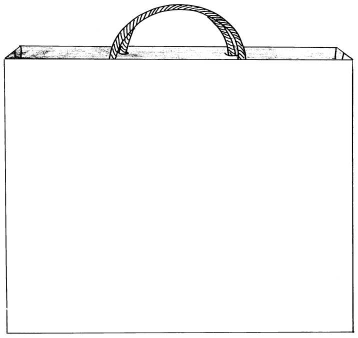

Figure 2

Gee jou versierde sak vir twee maats om jou prent te assesseer. Hulle kan net die gepaste woorde in ‘n kleur van hul keuse onderstreep.

Wie assesseer? 1. .... (kleurkode `[U+F02A]`)

2. .... (kleurkode `[U+F02A]`)

Die inkopiesak is [netjies, duidelik, pragtig, mooi, goed, onnet, deurmekaar, glad nie, beskrywend] versier.

Aktiwiteit 3

Om ‘n gedig te lees en die rym te geniet [LU 3.2.1]

2 SPEELGOEDWINKEL

('n Gedig met taalaktiwiteite)

Lees die gediggie in jul groepe. Elke leerder kan een versie lees.

SPEELGOEDWINKEL

Stap ek verby die speelgoedwinkel,
moet ek eers stilstaan;
want deur die volgepakte winkelvenster,
kyk die speelgoed vir my aan.
Dit blyk of al die speelgoed
stadig in beweging kom.
Hul wink en roep my nader.
Ek loer en staan verstom!
Die loodsoldaatjie is die eerste om te beweeg.
Hy marsjeer verby die ander so mooi.
Die speelgoed kyk hom agterna

in sy uniform van rooi.
Skielik begin die bootjie te beweeg
en vaar so stilletjies verby.
Die klein ou karretjie warm sy enjin op
en begin orals rond te ry.
Haantjie skrik hom byna flou
en gee ‘n harde kraai.
Die gestreepte vlaggie in die hoek geplant,
word wakker en begin te waai.
Die groot albasters in ‘n doos gebêre,
besluit om uit te rol.
Heel voor in die winkelvenster
draai ‘n nuutgeverfde tol.
Binne ‘n oogwink is alles verby
en staan die speelgoed weer op hul plek.
Vertel ek dit vir iemand anders,
dink hulle ek is gek.

Aktiwiteit 4

Om vrae van ‘n moeiliker aard te beantwoord [LU 5.2.1]

Bespreek die vrae in julle groepe en skryf die antwoorde in volsinne.

- Hoekom moes die kind stilstaan by die winkelvenster?

....
....

- Die kind staan “verstom”.

Wat beteken dit?
....
....

- Hoekom kon die kind nie praat nie?

....
....

- Noem die speelgoed wat deur die venster gesien kon word.

....
....

- Waarom sal die ander mense dink dat die kind gek is?

....
....

Aktiwiteit 5

Om vanselfstandige naamwoorde en adjektiewe te leer [LU 6.2.7]

Al die artikels wat die seuntjie wil koop, kan hy sien. Woorde wat name gee aan artikels of dinge wat sigbaar is, noem ons **NAAMWOORDE**.

Onderstreep al die naamwoorde van die artikels wat hy sien met groen kleurkryt.

Sommige van hierdie artikels word baie goed beskrywe om vir ons meer van die artikels te vertel, byvoorbeeld **groot** albasters.

Nou weet ons dat die albasters groot is.

"Groot" is 'n **BESKRYWENDE WOORD**

(a) Verbind die naamwoord met 'n lyntjie aan die regte beskrywende woord soos wat die seuntjie dit ervaar.

	NAAMWOORD	BESKRYWENDE WOORD	
	vlaggie	groot	
	tol	gestreepte	
	loodsoldaatjie	vol	
	albasters	klein	
	motorkarretjie	mooi	
		nuutgeverfde	

Table 1

(b) Voltooi die volgende sinne deur 'n beskrywende woord in te vul om meer kleur aan die sinne te gee.

Maak gebruik van die woorde tussen hakies, maar moenie 'n woord meer as een keer gebruik nie. Lees jou sinne vir 'n maat.

[plat, ronde, kleurvolle, geveerde, wapperende, gelukkige, vinnige, regop]

- Die .... boot met sy .... vlaggie gly oor die water.
- Die .... loodsoldaatjie staan langs die ....haantjie.
- Die .... motorkarretjie ry woes om die draai.
- Die ....seuntjie het vyf .... albasters gewen.

Assessering

2.1 LEERUITKOMS 3: LEES EN KYK

Die leerder is in staat om vir inligting en genot te lees en te kyk en krities op die estetiese, kulturele en emosionele waardes in tekste te reageer.

2.1.1 Assesseringstandaard

Dis duidelik wanneer die leerder:

3.2 op 'n eenvoudige manier begrip toon van sommige elemente van poësie:

- woorde wat rym (soos: kring, ring).

2.2 LEERUITKOMS 4: SKRYF

Die leerder is in staat om verskillende soorte feitelike en verbeeldingstekste vir 'n wye verskeidenheid doeleindes te skryf.

2.2.1 Assesseringstandaard

Dis duidelik wanneer die leerder:

4.4 mediatekste ontwerp:

4.4.1 'n eenvoudige plakkaat of kennisgewing ontwerp.

2.3 LEERUITKOMS 5: DINK EN REDENEER

Die leerder is in staat om taal vir dink en redeneer te gebruik en inligting vir leer te verkry, verwerk en gebruik.

2.3.1 Assesseringstandaard

Dis duidelik wanneer die leerder:

5.2 taal gebruik om te dink:

5.2.1 begin om meer komplekse vrae te stel en beantwoord (soos: Hoekom ...? Wat dink jy ...?).

LEERUITKOMS 6: TAALSTRUKTUUR EN –GEBRUIK

Die leerder ken en is in staat om die klanke, woordeskat en grammatika van die taal te gebruik om tekste te skep en te interpreteer.

2.3.2 Assesseringstandaard

Dis duidelik wanneer die leerder:

6.2 verskillende eenvoudige taalvorme en sinstrukture gebruik om mondelings en skriftelik te kommunikeer:

6.2.2 enkelvoudige sinne met 'n onderwerp, gesegde en voorwerp (soos: Die kind lees die boek);

6.2.7 eenvoudige verbuiging van adjektiewe, alledaagse trappe van vergelyking en intensiewe vorme.

Memorandum

Aktiwiteit 4

(i) Die kind moes by die winkelvenster stilstaan, want die

speelgoed kyk vir hom aan deur die volgepakte winkelvenster.

(ii) Die kind is sprakeloos.

(iii) Die kind kon nie praat nie, want dit het gelyk asof al die speelgoed stadig in beweging kom en hom nader roep.

(iv) In die venster kon 'n loodsoldaatjie, bootjie, klein karretjie, haantjie, vlaggie, 'n doos met groot albasters, nuutgeverfde tol, gesien word.

(v) Die ander mense sal dink die kind is gek as hy/sy hulle vertel dat al die speelgoed in die winkelvenster stadig in beweging gekom het.

(c) loodsoldaatjie, bootjie, karretjie, vlaggie, albasters, tol, haantjie

Aktiwiteit 5(a)

- vlaggie gestreepte
- tol nuutgeverfde
- loodsoldaatjie mooi
- albasters groot
- motorkarretjie klein

Aktiwiteit 5(b)

- plat, wapperende
- kleurvolle, geveerde
- vinnige
- gelukkige, ronde